

Táti Halzer

2003. október havában KÖZÉLETI LAPJA XIV. évf. 2. szám

VÉGE A NYÁRNAK

Hosszú, forró nyár van mögöttünk. Talán túlságosan is hosszú és túlságosan is forró. Most, hogy beköszöntött a hűvösebb idő, higgadt fővel, őszintén szembe nézve a tényekkel, eltöprenghetünk azon is, mennyiben vagyunk okolhatók netán mi emberek is az időjárásunk szeszélyeier. Amint a hírekből megtudhattuk, franciá földön az idén megdöbbentően sok áldozata volt a soha nem tapasztalt, tikkasztó hőségnek. De más tájról is sorozatosan érkeztek a nem éppen vigasztaló hírek. Ezekért a jelenségekért, egészen biztosan, nem csak a nagybetűs TERMÉSZET a felelős, de az ember is, mint a Föld értelemmel megáldott lakója és alakítója, felelősséget visel. Nem tehetünk úgy, mint aki csak élvezője akar lenni a természet adományainak, de gondját viselni nem hajlandó. És az egymás iránti jó szándék fontosságáról sem feledkezhetünk meg, mert a testvéri együttélés sok egyéb jónak is a forrása, feltétele. Ha elhidegül a szívünk, és felelőtlenül járunk el egymással és a világgal szemben, akkor abból csak baj származhat, úgy szellemi, mint anyagi téren, s igazán nem kell csodálkoznunk azon, hogy a természet is kibillen egyensúlyából - abból a nagyon kényes egyensúlyból, amely fönntartja.

Ne legyünk hát restek a bajok fölismerésében és a jónak akarásában. Nézzünk tükröbe! Van-e bennünk őszinte jóakarát, hogy a másik embernek legalább egy kicsinyke örömet szerezzünk? Megértéssel, megbocsátással, apró, de önzetlen jócselekedetekkel. Vagyis, van-e bennünk elszántság, hogy a jót szolgáljuk? Mert ez a döntő kérdés.

A természet, a maga harmóniájával, elbűvölő szépségével megajándékoz bennünket a szükséges bölcsességgel, belső békével, de csak akkor, ha mi is akarjuk.

Ha készek vagyunk meghallani szavát, amit mint valami titkot, suttog a fülünkbe. Modern életvitelünk hajlamossá tesz bennünket a természettől való elszakadásra, s ezzel együtt a mértéktelenségre, a legkülönbözőbb meggondolatlanságok elkövetésére. Ezért a mai kor embere számára nagyon fontos lenne újra megbarátkozni a természettel.

Mi tátiak szerencsések vagyunk, mert nagyon szép, szinte festői környezetben élünk. Itt a Nagy-Duna part végeláthatatlan kavicsfövenyével, a táti sziget és a csincsádok, értékes élővilágával, a fölfrissítésre váró, de szintén értékes Kis-Duna, s odébb a gyönyörű szép Gerecse, bortermő lankáival. Igazán bőkezűen juttatott a Teremtő számunkra felüdülésre alkalmas helyeket. Jól tesszük, ha időnként fölkeressük ezeket.

Milinszki Márton

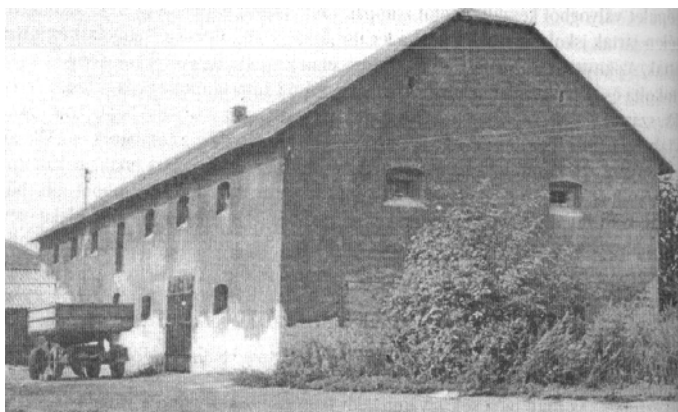
Építészeti emlékeink nyomában

Tát egyik legrégebbi épülete az 1768-ban épült és a mai napig változatlan formában fennmaradt **szemináriumi „urasági” magtár**. A bejárati ajtaja fölött a zárókőbe vésett 1768-as évszám tudatja az építés idejét. Az egyszerű, meghatározó stílusjegyet magán nem viselő épület kivitelezése nagy gondosságra vall,

hiszen a korabeli házaknál lévő félig nyitott csűrőknél, pajtáknál jóval többet ér.

Igen erős, egybefüggő falazatát mézporral elegyített, majd vízzel leöntött kőből, téglából és egyéb törmelékből hozták létre. Az épület a mai falusi óvoda mögött áll. (Nem tévesztendő össze a közvetlen közelében lévő megyei magtárral, mely az egykori pártszékház mögött helyezkedik el.)

Kátai Ferenc: Tát története című könyve alapján (50.old)

Tát Nagyközség Önkormányzata
szeretettel meghívja Önt és Kedves Családját
Tát-Újtelepen a kereskedelmi terület
út, járda, kerékpárút átadási ünnepségére
október 4-én (szombat) 15 órára

Az építők, közreműködők munkáját méltatja:

Szenes Lajos polgármester

Fellépnek:

Táti Német Nemzetiségi Fúvózenekar
Táti Mazsorett Csoport

Várjuk Önt is a Táti Teleházban!

Szolgáltatásaink:

számítógép- és internethasználat (**szélessávú internet!**),
fénymásolás, nyomtatás, adatarhiválás; plakátok, meghívók,
kiadványok készítése

Továbbra is várjuk jelentkezésüket a
Számítógép- és internethasználat alapjai c. tanfolyamra

Nyitva tartás:

Kedd: 12 – 18 óráig Csütörtök: 12 – 18 óráig
Szerda: 12 – 18 óráig Péntek: 12 – 20 óráig

Tel/fax: 504-710

E-mail: telehaztat@juropnet.hu ; telehaztat@freemail.hu

Tanévkezdés az óvodában

Tát Nagyközség óvodái 1999 óta közös pedagógiai és gazdasági irányítás alatt működnek.

A 2003/2004-es oktatási évre 50 kiscsoportos gyermek jelentkezett felvételre intézményünkbe. (Falu:17, Kertváros:33). Valamennyi óvodáskorú gyermeknek tudunk férőhelyet biztosítani.

Egy bölcsődei csoportot is működtetünk, ahová a 2 évesnél idősebb kicsik járhatnak, ha a szüleik dolgoznak. Jelenleg a 10 férőhelyen 14 bölcsődést látunk el, három szakképzett gondozónővel. Az összes gyermeklétszámunk 195 fő, ebből óvodás 181.

Az ideai tanévkezdésre személyi ellátottságunk fiatal, friss diplomás óvónőkkel gazdagodott. Az idősebb kollégák sokéves tapasztalata és tudása példaképpül szolgál azoknak, akik most kezdik pályafutásukat.

A 2003/2004-es nevelési évben óvodánk folytatja az elmúlt években bevezetett két program feladatait: a Tevékenységközpontú óvodai programot illetve az Epochális programot, amelyekkel a gyermekekkel kapcsolatos személyiségformálás céljait kívánjuk megvalósítani.

Ebben a tanévben csoportlétszámaink kedvezően alakulnak, így pedagógusaink igényes, minőségi munkát végezhetnek. A német nyelv oktatása 9 csoportban folyik majd.

Az óvónők a nyelv területén elérendő célokat és feladatokat programunkban kidolgozták, ezeknek napi lebontása folyamatos. Az elmúlt évek tapasztalatai és eredményei függvényében szeretnénk dolgozni ezen a területen is.

Az óvoda tartalmi munkájának jobb megismerése céljából figyelemfelkeltő programokat tervezünk:

kerti napok, gyümölcsnap, zöldségnap, Márton-napi felvonulás, kirándulások, úszás. Szeretnénk videó felvételeket készíteni egy-egy jól sikerült rendezvényről, melyet a Kábel televízió keresztül megismertetnénk a község lakóival is.

Az óvoda kapcsolatai közül elsőként az iskolával való együttműködésünket emelném ki. Az egész éven át folyamatos, közös feladatainkat, céljainkat munkatervben rögzítettük, szem előtt tartva az iskolára felkészítést.

Az iskolaérettség egyik fontos feltétele, hogy gyermekeink tisztán, szépen hangsúlyozva beszéljenek. Ennek érdekében óvodánk egyik pedagógusa logopédiai tanulmányokat kezd el szeptembertől. Így a községi épületben naponta tud majd foglalkozni szakember a beszédhibás óvodásokkal.

A gyermekvédelmi munka intézményünk életében egyre fontosabb. Ezen a területen is együttműködési terv alapján szeretnénk segíteni a rászoruló gyermekeken.

A 2003/2004-es tanévben is feladatunk a család és az óvoda kapcsolatának erősítése. Mivel a családi nevelés, döntően befolyásolja a gyermeki személyiség kibontakozását és fejlődését, - szükségesnek tartjuk a családi nevelés segítségét. Az érzelmi, értelmi nevelés mind az óvoda, mind a család fejlesztésének eredménye, kölcsönösen hatnak egymásra. Együttműködésünk milyenje ezért oly fontos. A gyermekek sokoldalú fejlesztéséhez maximális a szabadságunk, de nagy a felelősségünk is. Célunk, hogy a gyermekek a legmegfelelőbb módszerekkel és eszközökkel váljanak iskolaretté.

Ehhez kívánunk minden szülőnek, nevelőnek jó erőt, egészséget, kitartást és eredményes tanévet.

Kishonti Lászlóné óvodavezető

Hírek a községházáról

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakosságot, hogy még ebben az évben több fejlesztési-felújítási munka elvégzését tervezzük, bízva abban, hogy a körülmények, elsősorban az időjárás lehetővé teszi:

* Sor kerül a már nagyon várt, az árvíz miatt megrongálódott utcák helyreállítására, felújítására. * A 11-es út Bajnai út-Árpád utca közötti szakaszán villamos hálózat cseréje várható. * A 11-es út mellett középvezetű vezeték átépítésére kerül sor. * Az Újtelepen a feleslegessé vált villanyoszlopok kivételét tervezik, amely szükségszerűen áramszünetekkel jár együtt. * A már folyamatban lévő, erre évre betervezett helyi utak korszerűsítése is lassan a végéhez ér.

Tudjuk jól, hogy ezek a munkálatok átmenetileg megnehezíthetik a családok napjait, de úgy gondoljuk, hogy elvégzésük a jövőt illetően mindenki hasznára válik. Kérjük ezért, hogy a munka végzése során tanúsítsanak megértést, észrevételeik kialakítása során pedig elvárható toleranciát és lojalitást. Segítő szándékú, a közösségi érdekeket tükröző véleményüket továbbra is várjuk és megköszönjük.

Szeptember 15-e volt a helyi adók befizetésének határnapja. Kérjük, hogy aki még nem teljesítette ezen kötelezettségét haladéktalanul pótolja, mert október hónapban a behajtási eljárásokat (jövedelem-letiltás, azonnali beszédési megbízás) megindítjuk.

A telepengedéllyel gyakorolható tevékenységek köre – korábbi felhívásaink alapján – ismert az érintettek előtt. Az engedély megkérésének határideje már több ízben módosult, de 2003. június 30-ával véglegesen lejárt! Kérünk mindenkit, aki még nem nyújtotta be a kérelmet haladéktalanul tegye meg, mert 2003. október elsejétől a tevékenység végzését a jegyző megtilthatja. Akinek részletesebb információra van szüksége keresse a Polgármesteri Hivatalban Papp Ildikó előadót.

A Képviselőtestület szeptemberi rendes ülésén tárgyalja és reményeink szerint elfogadja az állattartásról szóló helyi rendeletet. A rendelet célja az állattartás helyi szabályainak egységes megállapítása a település mezőgazdasági jellegének fokozatos átalakulása, a térségi övezetben betöltött növekvő szerepe miatt és legfőképpen a köz érdekében a helyi lakóközösség békés együttélésének védelme. Ugyanis az utóbbi időben megszapordtak a zavaró állattartás miatti jogos lakossági bejelentések. Annak ellenére, hogy Táton a nagybani állattartás kevés helyen történik, annak módja, formája a tartás helyének környezetét már-már elviselhetetlen mértékben zavarja. Mivel a község nagyon sűrűn lakott, a néhány állattartó gyakorlatilag csaknem az egész faluközösség életét keseríti meg. Emellett az elszórtan tartott kisebb állatlétszám tovább rontja a helyzetet. Sajnos a bejelentésekre történő helyszíni szemlék során minden esetben azt kellett megállapítanunk, hogy az állatok tartása során még a legminimálisabb egészségügyi szabályokat sem tartják be. Ez vonatkozik az állatok elhelyezésére, tisztántartására és trágyakezelésre is.

Tudomásul kell venni, hogy Tát olyan lakótelepülés, amelynek földrajzi adottsága miatt, céljai, jövője szempontjából sem támogatható hosszú távon az állattartásra épülő megélhetési forma. Ezért fontos, hogy a meglévő állattartást teljes egészében görcsös alá vegyük a rendeletben foglalt eljárási szabályok maradéktalan betartásával.

Dérené dr. Varga Katalin jegyző

KREATÍV KLUBOT

indítunk a táti Kultúrházban.

Minden felnőtt szeretettel várunk.

A klub célja, hogy családias légkörben kreatív munkával készítsünk ajándékokat, lakásdíszeket, szép dísz tárgyakat.

Találkozunk hétfőn

(október 6-án 16 órakor).

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Táti Halzer

Tát Nagyközség Önkormányzatának közéleti lapja

Felelős Kiadó:

Szenes Lajos polgármester

Szerkesztő: Hámos László

Megjelent:

2000 példányban

Készült:

D-PRINT Nyomdaipari és

Szolgáltató Kft

Egyházközségi hírek

Kedves táti Barátaim! Most is szót kaptam a *Táti Wlazerban*. Szívesen vettem és arra használom fel, hogy a templomba nem járókhoz, vagy ritkán járókhoz is szóljak. Bízatom és bátorítom a megkeresztelteteket, szítsák fel magukban a keresztség kegyelmét! Lépjenek ki a bezártságból, tegyenek jót önzetlenül segítve a rászorulókat. Egy jó szó is sokat jelent ma, amikor divattá lett, hogy elsietünk egymás mellett, vagy pedig az élettelen képernyőt a kelleténél többször választjuk társunknak.

Az aktív dolgozók az egyetértést keressék, mert az Európai Unióban a nemzet nem olvad fel, hanem egységként vesz részt benne, ezért majd a helytállást, vagy az uniós-áldás a nemzeti rendezettségétől függ, egyébként mások kiszolgáltatottja leszünk. Bízatom és bátorítom a megkeresztelteteket, elsősorban azokat a felnőtteket, akik gondolkoznak a keresztkedésen, lépjenek, jelentkezzenek, miután megértették Jézus Krisztust és lélekben már elkötelezték hozzá magukat. Lehet ez ügyben segítséget kérni a plébánián szóban is, van rövid írásos anyag is, amely vázlatos áttekintést ad Jézusról és a keresztyén életről, ez ingyen kapható. Megvásárolható a könyvek Könyve, a Biblia (Szentírás) is.

Megjelent a Hídlap, az Ister-Granum Eurorégió; Párkány és Esztergom napilapja!

Érdeklí, hogy mi történik a településén?
Kíváncsi, hogy mi újság a szomszédban?

Nyolc oldalon, friss hírekkel tájékoztatja Önt a Hídlap.
Az első olyan napilap, amely valóban Önről és Önnek szól.

Megrendelőszelvény

Megrendelem 2003.....1-től
a HÍDLPOT.....példányban

☐ 1 hónapra
(1.400.-Ft)	☐ 3 hónapra
(3.900.-Ft)
☐ fél évre
(7.500.-Ft)	☐ egy évre
(14.400.-Ft)

Név: _____

Kézbesítési cím: _____

Keresse keddtől szombatig az újságárosoknál,
vagy a helyi Postahivatalokban.
A kitöltött szelvényt a következő címre kérjük beküldeni:

Strigonium Rt., Esztergom,
Deák Ferenc utca 4.
Tel.: 33/ 500 750 Fax: 33/510 046
e-mail: hidlap@esztergom.hu

A szülők teljesítsék a kisgyermekük megkereszteltetésekor tett ígéretüket, mondják el nekik, ki az a Jézus Krisztus, aki keresztyén vallási életünk központja. Segítség ebben az óvodai hitoktatás, amely mindkét óvodában heti rendszerességgel az iskolai tanév alatt. Segíteni kell a gyerekeket, hogy járjanak hittanra az iskolai évek alatt is. A hittanon a gyerekek nemhogy nem tanulnak rosszat, hanem a legjobbat tanulják, ami ember tanulhat.

A táti római katolikus egyházközség eljutott odáig, hogy (2002 óta) szervezeten végzi a **karitatív tevékenységet** a településen. A *caritas* (e: káritász) latin szó, azt jelenti: szeretet. Ebből származik a csoport elnevezése. A káritász csoport feladata, hogy segítsen a rászorulókon, elsősorban az idősek, a betegek felé irányulnak. A keresztyén misztika értéket tulajdonít a fájdalom, gyengeséget hordozó embereknek is és az őket segítő, Isten nevében végzett munkának is. A csoport együttműködik az Önkormányzat hasonló célzatú szerveivel. A régi életmód és település-szerkezet – amelyben a család el tudta látni öregeit, betegeit – megváltozott, ezért szükséges a szervezeten történő segítségnyújtás, amely a krisztusi szeretet egyfajta megvalósítása. Akik vállalják a rendszeres, Isten nevében végzett segítő munkát, jelentkezzenek, csatlakozzanak.

A templom mindenkié, aki imádni akarja benne Istent. A **szentmisék időpontja** a templomban: vasárnap (ritka kivételtől eltekintve) mindig délelőtt 10 órakor, kedden és pénteken nyári időben 19 órakor, téli időben (az óra előre állítás után) 18 órakor, szombaton nyári időben 17.30-kor, téli időben 16.30-kor. A szent György Otthonban minden csütörtökön délelőtt fél 10-kor.

A **búcsú** ebben az évben november 9-én lesz.

Annak a fajta mai fáradtságnak, amelyet nem lehet kipihenni az éjszakai alvással, közvetlen oka a belső feszültség, nyugtalanság, bizonytalanság. Ezek mögött **vallási tényező** is állhat, a szűkös jövedelem, az elvesztett munkahely, a romló házasság, a szabad piacverseny nyomása, a tragédia, a baleset, a romló jövőkép stb. mellett. A vallási tényező rendbehozatala nagyon sokat segít. Jézus Krisztus nem fájdalom-mentességet és könnyű életet ajánl, hanem erőfeszítést és kereszthordozást, de ad hozzá erőt. Éppen ebben találja fel magát az ember és még aludni is fog tudni, amikor annak van az ideje.

Kardos Mihály plébános

Mit jelent számomra Medjugorje?

Augusztus 21-től 25-ig lehetőségem nyílt arra, hogy néhány falubeli hívővel együtt eljussak Medjugorjeba. Azt az érzést amit ott átéltem, szinte lehetetlen szavakba foglalni, mert azt meg kell tapasztalni. Ott kell lenni ahhoz, hogy az ember be tudja fogadni mindazt, amit Medjugorje kínál és ad az igazságra és a szeretetre szomjazó léleknek. Frissek még az élmények, de azt máris elmondhatom, hogy a zárandoklat nagyon megerősített a hitemben, megérezte velem Isten végtelen szeretetét. Csodálatos volt látni a békét az emberek arcán, s érezni, hogy összetartozunk. Úgy érzem, most sokkal erősebb vagyok, mint voltam Medjugorjeba való utazásom előtt. Hálát adok a Jóistennek és az ő küldöttének, a drága Szűzanyának a kapott kegyelmekért.

Ajánlom mindazoknak, akiknek módjukban áll, hogy látogassanak el Medjugorjeba.

Szeretettel: egy zárandók

Ne féljete!

Ha szeretne egy kis gondolatébresztőt, vagy netán útmutatót találni lelki élete nagy kérdéseire vonatkozólag, honnan származom, miért létezem, életutam hová vezet, milyen értelme van létezőmnek és minden igyekezetemnek; akkor szakítson egy kis időt Önmagára, és jöjjön el **november 25-én (kedden), este 6 órakor a táti Kultúr-ház nagytermébe, ahol fiatalok vallanak életükről, hitükről, Isten-nel való találkozásokról**. Az est keretében jó lehetőség nyílik arra, hogy megossza véleményét másokkal, kérdéseket tegyen fel és esetleg új barátokra is lelhet.

Mindenkit szeretettel vár a vendéglátó:

Az esztergomi „jó pásztor” katolikus ifjúsági közösség.

A parlagfűről

A parlagfűvet az I. világháború idején hozták be Észak-Amerikából. Magyarországon a húszas években Dél-Somogyban fordult elő, onnan terjedt el az egész ország területére. A nyolcvanas években már a gyomnövények között első helyen állt.

Rövid idő alatt megszokta az éghajlatot, utána már semmi sem tudta útját állni. Igénytelen, leggyakoribb elterjedési helye az elhanyagolt parlagterület, építkezések, ipartelepek, utak, megbolygatott területek. Az elhanyagolt, nem művelt kultúratalajon is uralkodni képes.

A parlagfű (latin néven: *Ambrosia artemisiifolia*) fészkesvirágú, egyházi növény. Magassága a 150 cm-t is meghaladhatja. A növény levelei jellegzetesen szeldelt formájúak, színük sötétzöld, fonákjuk szürkészöld. A leveleken apró, sűrű szőrök találhatók. A növényen a porzós és termős virágok külön helyezkednek el.

(További információk: www.parlagfu.hu)

MEGHÍVÓ

**Mitől kell védeni gyermekeinket ?
Mennyire kell Őket védeni ?
Mi is az a gyermekvédelem ?**

Aki ezekre a kérdésekre választ szeretne kapni, jöjjön el a Táti Kultúrházba 2003. október 08-án, 14.00 órakor.

A gyermekvédelem közös ügyünk, ezért feltétlenül várunk mindenkire.

Tisztelettel:

A Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai

Tát Községi Iskola. A társaság vagyona a tagok által befizetett tagdíjból, pártoló tagdíjból illetve a partnerközségek támogatásából tevődik össze. Jelenleg egyesületünknek 60 tagja van. Vezetőségünk úgy érzi, hogy baráti kapcsolatunk Buseckkel és Mollnal jónak mondható. Ez a kapcsolat a község intézményeire is vonatkozik. A német és az osztrák testvérközségekből évente rendszeresen kapott adományokból szinte minden intézményünk (óvodák, iskolák, orvosi rendelők, szeretetotthon, temetői kápolna, templom, kultúrház) kisebb-nagyobb arányban részesül.

Az egyesület az elmúlt évek során a kulturális csoportokat is támogatta (asszonykórus, mazsorett csoport, iskolai táncsoport). Már hagyománynak számít társaságunk életében, hogy minden évben a községben élő 70 év feletti polgárokat karácsonyra egy kis csomaggal ajándékozza meg. Iskolás és óvodás korú gyermekeink részére is mindig tartogatunk meglepetést.

Március végén megindul a kelése, április-májusban tömegesen jelenik meg, de az őszi fagyokig folyamatosan kelnek ki az új növények. Július elején kezd virágozni. A virágok beporzását a szél végzi. A virágpor szóródásának zöme július végén, augusztus hónapban történik meg., ezt követően kisebb mennyiségben a fagyok beálltáig tart. (Idén a meleg, száraz időjárás miatt már július elején megkezdődött a virágpor szóródása.) A virágpor a szél útján messzire eljut, akár 100 km távolságra. Egy növény 3000-4000 csiraképes magot érlel.

A parlagfű pollentámadásának mechanizmusa nagyjából ismert. Immunrendszerünk bizonyos típusú sejtjei (az ún. B sejtek) az idegen anyagokkal szemben védekezni képes antitesteket termelnek. Ezek egyik csoportját alkotják az immunglobulin E-molekulák (IgE), melyek például a nyálkahártya (orr, légzőszervrendszer) bizonyos sejtjein is megtalálhatók. Amikor a pollenszemből kiszabadulnak egyes fehérjék és kapcsolódnak az IgE-molekulához, a sejtekben lévő kémiai anyagok sora szabadul ki, igen hirtelen. A heveny allergiás tüneteket (tüsszentés, orrfolyás, stb.) ezen anyagok (hisztamin, prosztaglandin, stb.) okozzák. A szénanátha a lakosság 5-20 %-át érinti. Elsősorban a gyermekek és fiatal felnőttek betegednek meg. A parlagfű virágpora a legagresszívabb, de a szénanáthát kiválthatja gabonafajták, fűfélék, gyomnövények virágpora is.

Ha hirtelen kezdődő, banális megfázás tünetei két hét alatt nem múlnak el, bőrtesztet vagy vérvizsgálatot végeznek, mely kimutatja az allergiát kiváltó okot (növény, házpor, penészgomba, stb.)

A szénanátha kezelésére többféle gyógyszerrel használnak, a megfelelő gyógyszer kiválasztása az orvos feladata. A megelőzésre használt gyógyszerek szedését még a virágpor megjelenése előtt célszerű elkezdeni, és folyamatosan kell szedni a pollenek eltűnéséig. Allergiás tüneteket csökkenthetjük, ha kiküszöböljük az allergént (az allergia kiváltó okát).

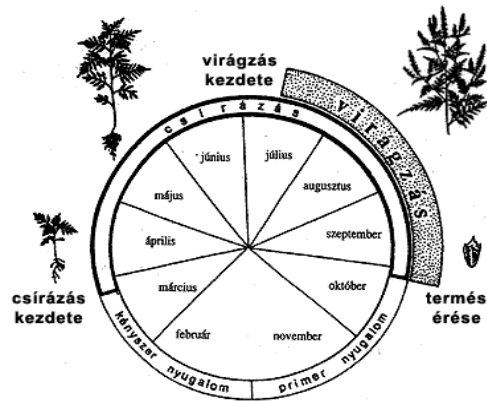
Barátok vagyunk!

A német magyar kapcsolatok ápolása, bővítése, a három község lakosainak egymással való megismeretése céljából 1996. április 25-én Táton megalakult a Buseck-Molln-Tát Baráti Társaság. Az egyesület székhelye:

Egyesületünk feladata közé tartozik az is, hogy megszervezi és lebonyolítja a hozzánk látogató német és osztrák vendégek programját. A jól megszervezett programjaink és vendégszeretetünk miatt úgy érezzük szívesen jönnek községünkbe. Örömmel állapítjuk meg, hogy több család ár személyes kapcsolatot is kialakított egymással. Örülünk annak, ha magánúton visszajönnek a családokhoz és társaságunkat is felkeresik.

Rendszeresen részt veszünk kulturális csoportjainkkal partnerközségeink rendezvényein. Legutóbb Mollnba látogattunk el, ahol a táti asszonykórus nagy sikert aratott. Itt szeretnénk még egyszer megköszönni a csoportnak színvonalas szerepléseit.

Szeretnénk, ha társaságunknak minél több tagja és pártoló tagja lenne, mivel úgy érezzük, hogy a német és osztrák adományok nemcsak a baráti társaságot érintik, hanem az egész község fejlődését is segítik. Szívesen fogadjuk az új ötleteket és javaslatokat, melyekkel ez a kapcsolat még gazdagabbá tehető.

A parlagfű életciklusa

Óvakodjunk a szabadtéri programoktól (kirándulás, motorozás, labdarúgás, stb.)! Ne autózzunk nyitott ablak mellett! Gyakran mosunk haját, hiszen a pollenszemcsék ezrei tapadnak meg rajtuk! (A férfiak ne viseljenek szakállt, bajuszt!)

Legfontosabb védekezés a parlagfű irtása folyamatosan, lehetőleg a virágzás előtt. Apró, néhány cm-es növényt kapával, a nagyobb növényt kaszával kell irtani. Kézi gyomlálás is jó módszer. A termények betakarítása után a tarlóműveléssel is csökkenthető a parlagfű terjedése. A mezőgazdaságban gyomirtó szereket is használnak a parlagfű ellen, de ez csak a 10 cm-nél kisebb növényre jó.

Táton is elterjedt a parlagfű, közterületen, magánterületen egyaránt. A közterületeken az önkormányzat a közmunkásokkal többször kaszáltatta a gyomnövényeket. Magánterületeken a tulajdonos kötelessége a gyomirtás. (A 2000. évi XXXV. Törvény előírja a földtulajdonosoknak a károsítók elleni védekezést.) Ha összefognánk, mindenki rendben tartaná a saját portáját, csökkenne, megszűnne a levegőbe jutó virágpor, megszűnne a szénanátha is. Nagyszámú embertársunk élete lenne könnyebb, akiknek az életvitelét jelenleg a szénanátha nehezíti. Ez nem utópia! Nyugati szomszédunk, Ausztria szorgalmas munkával elérte, hogy területén megszűnt a parlagfű.

Mosonyi Anna

Kurinyecz Gáborné
Buseck-Molln-Tát Baráti Társaság elnöke

Egy fényes táti győzelem Megemlékezés a 318 évvel ezelőtti táti csatáról

A 200 éves török hódoltság Magyarországon igen nagy pusztítással járt, mindenekelőtt emberéletekben, de szellemi téren és anyagi javakban is óriási veszteség érte hazánkat. Amerre a török végigvonult, olyan öldöklést és rombolást vitt végbe, hogy a megszállt területek nagy része hosszú időre teljesen elnéptelenedett. A török birodalom nem titkolt szándéka az volt, hogy járma alá hajtja egész Európát. Több ízben tett is rá kísérletet, támadásokat intézve európai hatalmak ellen vízen és szárazföldön. Az olasz, német és lengyel fejedelemségek állandó fenyegetettségben éltek. A török félhold sötét árnyéka rávetült Európára.

Tartott ez egészen a XVII. század második feléig, amikor is a keresztény Európa elérkezettnek látta az időt a török végleges visszaszorítására. 1683-ban először Bécs szabadult föl a nyomasztó török ostrom alól. A fölzsabadító seregeknek sikerült győzelmet aratniuk annak ellenére, hogy a török hadsereg óriási létszámú fölényben volt. 1684-ben a török elűzésére olasz, német és lengyel részvétellel létrejött egy szövetséges haderő. Ezt követően megkezdődött a török elleni utolsó nagy csapások sorozata.

1685-ben Esztergom ugyan már szabad, de Budán még a pasa uralkodik, sőt a ma Szlovákia területén lévő Érsekújvár is török kezén van. A szövetséges seregek vezére, Lotharingiai Károly herceg, előbb Érsekújvárt akarja bevenni, de a török fővezér, Sajtán Ibrahim, a fontos esztergomi vár visszaszerzése miatt környékére érkezik. Tette ezt azért is, mivel remélte, hogy Esztergom érdekében a herceg felhagy Érsekújvár ostromával és Esztergom mellett nyílt csatában fog vele megütközni. Ibrahim jól számított. Lotharingiai Károly megindult Esztergom fölzsabadítására. A fölzsabadító sereg a Duna mellett haladva, kisebb előcsatározásokat folytatva a táti mocsárig nyomult előre. A táti mocsár ez időben a Dunától egész a Duna vonalát követő hegyek lábáig terjedt, s nem volt annyira kiszáradva mint ma, sőt helyenként nagyon mély és süppedékes volt. A fölzsabadító seregek 45 ezer harcosa Tátnál fejlődött csatarendbe. A Dunától a Getéig kettő nagy vonalban kerítette be a kenyérmezei síkot. A török fővezéri tábor a mocsár másik oldalán, valahol a Homokdombokon a Strázsa-hegy mellett lehetett. Tehát a török az esztergomi síkot választotta nyílt terepnek, a szövetséges seregek pedig a kenyérmezei-síkot.

A csata pontos helyszínét nehéz meghatározni. Az 1930-as években fiatal tisztjelöltek kutatták a csata nyomait, s végül megtalálták azokat emberi és állati csontok alakjában az Öreg tónak a táti út felé eső hullámos oldalán, és magában az Öreg tóban. Maguk a tátiak a „Csinscád”-nak nevezett helyen is sok leletre bukkantak, sőt a kertvárosi építkezések megkezdésekor az ott

dolgozók a meszesgödörök ásásánál is találtak állati és emberi csontokat.

A mai gyógyszertár környékén különösen sok harci szerszám-maradványra bukkantak.

Augusztus 11-én nézett először farkaszemet a két sereg, közöttük a mocsár. A török fővezér (szerdár) a mocsáron túli tábora – 60 000 ember – közepén elsáncolta magát, a környék magaslatait is megszállta, az erdőket kivágatta. Lotharingiai Károly tehát ahelyett, hogy a mocsáron át nagyon kétes sikerű támadást kockáztatott volna, jobbnak látta inkább hátrább vonulni, mely hadmozdulattal arra számított, hogy a szerdárt kicsalja erős táborából. Az idő Lotharingiai Károlynak dolgozott, hiszen amíg a szövetségesek és a török hadsereg egymást fenyegette, Esztergomot nem háborgatta a török, viszont Érsekújvár ostroma Károly távollétében is folyt. Neki az állóharc is kedvezett.

Lotharingiai Károly augusztus 15-én este, hogy a törököt védett helyzetéből kicsalja visszavonulást színellett. Csapatát mintegy 3000 lépésre visszavetette. Ott megállította és csatarendben visszafordította. A sereg zömét osztrák, német és lengyel katonák tették ki, az egész hadsereg jobb szárnyának fedezését pedig magyar huszárok végezték, akik a Gete lejtőjét szállták meg.

A herceg elérte célját. A szerdár, abban a hiedelemben, hogy a szövetséges sereg mindössze 20 000 emberből áll, elhatározta a mocsáron való átkelést. Míg a herceg augusztus 15-én az esti szürkülettel megkezdte a visszavonulást, azalatt a szerdár elindította a mocsáron való átkelést. Augusztus 16-án reggel oly sűrű köd nehezedett az egész tájra, hogy az ellenséges seregek nem is láthaták egymást. Egy óra múlva azonban felszállt a köd, s a török hadsereg, mely az éj leple alatt átgázolt a mocsáron, csak akkor vette észre, hogy alig fél ágyúlövésnyi távolság választja el a szövetséges seregtől. Mindkét sereg égett a harcvágytól. A támadást a törökök kezdték. Ágyúikat azonnal megszólaltatták, de tüzeik rosszul lőttek, mert igen magasra céloztak, golyóik mind a szövetséges sereg háta mögött csaptak le. Lotharingiai Károly seregének tüzei higgadtan viszonozták a tüzet és minden lövésük talált. Az alig néhány percig tartó ágyúzás után a török lovasság vad „Allah” ordítások között egész erejével a szövetséges sereg jobb szárnyára vetette magát. E lovassági roham súlya egy pillanatra ugyan megintgatta a jobb szárnyat, de Lotharingiai Károly mindig a legfenyegetettebb pontokon foglalt állást, csakhamar rendbe szedte a megzavart csapatokat, s a maga részéről is olyan erőteljesen viszonozta a rohamot, hogy a török lovasságot sikerült visszavetni. Ezen előzmények után Lotharingiai Károly az egész hadsereggel lassan előrenyomult. A török ugyan még próbálkozott ellentámadással, de sikertelenül. Kisvártatva az egész török had vad rendtelenségben futásnak indult, s a mocsáron át igyekezett menekülni. A könnyű magyar lovasság üzőbe vette a futamodókat.

A combján súlyosan megsebesült török fővezér ugyan a mocsár innenső oldalán föl akarta újítani a harcot, de mivel seregének csak csekély részét tudta rendbe szedni, folytonosan nyugtalanítva a magyar lovasság által, végre is visszavonult Buda felé. Csakis a szövetséges csapatok nagy kimerültsége mentette meg a szerzetést futott török hadakat a végromlástól.

A fényes győzelem aránylag kevés áldozatba került, mert a szövetséges seregből alig 100 ember veszett el vagy sebesült meg, míg a törökök csak halottakban 1500 embert, foglyokban további 200-at veszítettek. A csata déltájban ért véget. A herceg még a csata színhelyén tartotta meg az ünnepélyes hálaadó imát a „Te Deumot”.

Harmadnapra a táti győzelem után Érsekújvárról is kiűzték a törököt, s ezzel a párkányi járás területe teljesen fölzsabadult a török iga alól. A szövetséges erők e kettős diadalát leírhatatlan öröm és lelkesedés érzetével fogadta a keresztény Európa.

Esztergom sok vértől ázott talaján a táti csata volt az utolsó döntő mérkőzés a félhold és a keresztény jelvénye között. A szövetséges fegyverek döntő győzelme végleg biztosította Esztergomot az újabb ostrom ellen, mert a török, hanyatló hatalmi ereje tudatában, ezentúl már inkább csak a védelemre szorítkozott.

Az egész Európát célba vevő heves török katonai invázió és a hódítók keményen keresztény ellenes nézetei egy időben valóban a kereszténység létét fenyegették. A hívő keresztény számára nem vitás, hogy a táti csatában is, mint annyi más török elleni győzelmes csatában a Boldogságos Szűz Máriába vetett bizodalom és az Ő közbenjáró segítsége meghatározó jelentőségű volt. Talán az sem véletlen, hogy éppen augusztus 15-én, azon a napon, melyen ma Szűz Mária mennybevételét, megdicsőülését ünnepeljük, történt meg a táti csata döntő fordulata. De látnunk kell a táti csata rendkívüli jelentőségét egész Magyarország és az egész magyar nép életében is, hiszen kezdetét jelentette annak a folyamatnak, amelynek betetőzéseként a Kárpát-medence végtére is fölzsabadult a török iga alól.

A fényes, világraszóló győzelmet hozó táti csata vesztesége Tát minden bizonnyal ekkor bekövetkezett pusztulása és az itt élő magyar lakosság kihalása. 1685-ben, amikor a fölzsabadító csapatok már Budát ostromolták, hivatalos küldöttek fordultak meg Esztergom vidékén. Végighaladva a Duna mellett minden felé ugyanaz a viaszgatalan kép fogadta őket. Félelmetessé nőtt a pusztulás ezen a kis darab, pompás fekvésű termékeny magyar földön. S valóban az 1696-dik évi adóösszeírásban Tát falu, mint „pusztult hely” szerepel.

Készült: Kátai Ferenc Tát története c. könyve alapján

„Bányásznak lenni – felelősségteljes küldetés” beszélgetés Nagy Szabó Jánossal, Táton élő egykori bányással

– Kedves János, megkérem, mondjon néhány szót önmagáról, családjáról.

– Az alföldön születtem egy kis faluban, és Kecskeméten nőttem fel. Már kora ifjúságomban hozzászórtam a kemény munkához, melós gyerek voltam. A nevelőapám igencsak mostohán bánt velem, ezért tizenhét évesen elköltöztem a szülői házból, s így kerültem Dorogra. Ott akkoriban még nagy becsülete volt a bányász szakmának, keresték a munkára jelentkezőket, s így adódott, hogy elszegődtem bányásznak. 1957-et írtunk ekkor. Minthogy saját lakásom nem volt, legényszállón laktam. Nem volt egyszerű életem, mert a szállón mindennaposak voltak a lopások, a kérégetés, a zsványkodás. Aztán egy bányásznapi bálon, amit a dorogi munkásotthonban tartottak, megismertem a leendő feleségemet. Ő akkor Altárón lakott a szüleinél, akik szintén a bányászatban dolgoztak és ő maga is a bánya alkalmazottja volt, az osztályozón dolgozott. Az altárai templomban fogadtunk örök esküt. A nagybácsim ugyanis kikötötte, hogy addig nem engedi megtartani a lagzit, amíg be nem mutatjuk neki a házassági levelet. Hát bemutattuk neki. Egy ideig a feleségem szüleinél laktunk Altárón, majd a bányától kaptunk lakást Tát-Kertvárosban. Házasságunkból két lánygyermek született: Margit és Kati. Sok gondot fordítottunk nevelésükre. Igyekeztünk tisztességes körülményeket teremteni a számukra, ami nem kevés áldozatunkba került. Végül is mindketten a nyomdászatot választották hivatásuknak, és ma nyomdászként dolgoznak. Családi életünk nem volt könnyű. A feleségem a bányában végzett munka mellett háziasszonyként is helyt kellett, hogy álljon. Jómagam pedig 32 évig éltem a bányászok nehéz életét, ami a család részéről nagy-nagy türelmet igényelt, de nem panaszkodhatom, mert a feleségem mindvégig nagyon türelmes volt hozzám. A munkát nagyon fontosnak tartottuk, tudtuk, hogy csak a munkánk árán leszünk képesek boldogulni, és szerettünk is dolgozni. Küzdelmes évek vannak mögöttünk, de jó érzéssel gondolunk vissza az elmúlt esztendőkre, mert becsülettel éltük végig azokat.

– Őszintén szólva, nem sok mindent tudok a bányászatról. Idejövem arra gondoltam, hivatkozom majd arra, hogy az alföldön nőttem föl, de most, hogy említette, hogy Ön is alföldi származású, és mégis a bányászat szakavatott ismerője lett, inkább nem keresek mentséget a tudatlanságomra. Arra kérem viszont, mondja el röviden a szénfejtés főbb elemeit. Gondolom, nem vagyok egyedül, akinek hiányosak az idevágó ismeretei.

– Nagyon sokat lehetne beszélni a bányászat technikáiról, mert sok összetevője van, és sok minden függ a geológiai viszonyoktól is. Mindenesetre, az első dolog, hogy mintát veszünk a talajból és megállapítjuk a földrétegződést. Ezután, ha találtunk a földben kitermelésre alkalmas szenet, akkor a megfelelő irányban úgynevezett vágatfúrásokat fúrunk. A két egymással párhuzamos vágathajtást a végeiken egy harma-

dik vágattal összekötjük, majd az összekötő vágatból kiindulva visszafele fejtjük a szenet. A kifejtett anyagot a két párhuzamos vágaton keresztül juttatjuk el a felszínre. Az anyagszállítás történhet csilléssel, a vágatokban lefektetett vasúton, vagy szalagos módszerrel. Ez utóbbi a korszerűbb és jobb. Nagyon fontos a bányáüregek biztosítása, amit fa- vagy acéltámaszokkal végzünk. A hátrahagyott tárnákat ki kell tömnedékelni homokkal, ezt nevezzük iszapolásnak.

– Hogyan emlékezik vissza bányában töltött első napokra.

– Melós gyerekként hozzá voltam szokva a kemény munkához, így a bányában sem okozott különösebb gondot a nehéz munka. És tudtam, ha pénzt akarok keresni, meg kell dolgoznom érte. Csolnokra, a Borókás bányáüzem 12-es aknájába kerültem. Hamar maguk közé fogadtak a csolnoki svábok, mert látták, hogy komolyan veszem a munkát, bírom az iramat, és ezenkívül jó, megbízható bajtársnak ismertek meg. Akkoriban a csolnokiak még nem tudtak magyarul, vagy nagyon törték a magyart. Sokszor nagyon mulatságosan fejezték ki magukat, ha mondani akartak nekem valamit, ha valamilyen utasítást adtak, de azért jól megértettük egymást. Megkedveltem a munkatársaimat, mert igaz embereke, jó barátokra találtam bennük. Itt, a csolnoki 12-es aknában tanultam ki a szakmát.

– Van-e olyan emlékezetes, szép élménye, melyet szívesen elmondana?

– Az igazság az, hogy mi bányászok nemcsak hogy megerőltető munkát végeztünk, rendkívül nehéz körülmények között, de állandó fizikai veszélyeztetettségnek is ki voltunk téve. A vízbetörések, a gázzszivárgások, a kőomlások állandó veszélyt jelentettek, és sokszor meg kellett küzdenünk ezekkel a jelenségekkel is. Sajnos, a 32 év alatt amíg a bányában dolgoztam, többször is előfordultak a közvetlen közelemben is halálos balesetek. Ha azt kérdezi, mi az a szép amire visszaemlékszem, akkor azt kell mondanom, hogy a bányászok közti összefogás, az, hogy szinte testvérnek tekintettük egymást, valóban maradandó emlékként él bennem. Mindig igyekeztünk önzetlenül segíteni a másikon. Ha valakit egy adott feladattal leküldtek a bányába, annak éreznie kellett a ránehezülő felelősséget is, mert a bányában akármilyen apró mulasztásnak is súlyos következményei lehetnek. Tudtuk, hogy egymás életéért vagyunk felelősek. Ezért mondom és hangsúlyozom: bányásznak lenni - felelősségteljes küldetés, és mi ennek mindig tudatában voltunk. Hogy milyen szoros és mély kapcsolat alakult ki közöttünk, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy ma is hosszú-hosszú idő után, ha találkozunk, megöleljük egymást.

- Ejtsünk még néhány szót azokról az eseményekről, amelyek sok-sok bányász életében jelentettek fordulópontot. Gondolok a bányabezárásokra. A nyolcvanas évek folyamán sorozatosan zárták be a bányákat. Hogyan élte meg Ön ezt az időszakot?

- Sajnálom, hogy ennek a nagy iparágnak így kellett megszűnnie. A bányabezárásoknak több oka is van, de a döntő ok az, hogy a hetvenes évek közepétől a szenet, mint energiaforrást kezdte fölváltani a

kőolaj és a földgáz. Ehhez járultak a vízbetörések és gázzszivárgások, amelyek sokszor helyrehozhatatlan károkat okoztak az aknában. Amikor pedig már végleg eldöntötték, hogy a szénbányászatot fölszámolják, szándékos elárasztások is előfordultak. A bányák egymás után zártak be, így aztán azok a bányászok, akik még munkaképes korban voltak új munka után kellett, hogy nézzenek. A legtöbben a környék nagyobb üzemeiben helyezkedtek el.

– A közelmúltban a táti önkormányzat az egykori bányászok tiszteletére Tát-Kertvárosban emlékművet állított. Mit jelent az Ön számára ez az emlékmű?

– Nagyon örülök, hogy az emlékmű megvalósult, magam is aktívan szorgalmaztam létrejöttét. Úgy gondolom, hogy a Kertvárosban méltó helye van egy ilyen emlékműnek. Végül is a Kertváros a bányászatra épült. És nem feledkezhetünk meg arról, hogy hosszú időn keresztül az ország legfőbb energiaforrása a szén volt, a szénbányászat tehát nagyon fontos helyet foglalt el az ország életében.

– Töredelmesen bevallom, sehogyan sem sikerül megfejtenem, mit is ábrázol az emlékmű tetején álló fémből készült műtárgy. Segitene nekem megfejteni ezt a titkot?

– Természetesen. Egy bányászlámpát ábrázol. Persze, a valódi bányászlámpa, melyet kézben hordtunk, jóval kisebb.

Hazafelé menet, eszembe jutott, mit is mondott János: „Szinte testvérnek tekintettük egymást. Mindig igyekeztünk önzetlenül segíteni a másikon.” Majd Jézus szavai villantak az emlékezetembe, amit az eljövendő utolsó ítélet kapcsán mond: „Éhes voltam és adtatok ennem. Szomjas voltam és adtatok innom. Idegen voltam és befogadtatok. Nem volt ruhám és fölruháztatok. Beteg voltam és meglátogattatok. Börtönben voltam és fölkerestetek... Bizony mondom nektek, amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, azt velem tettétek.” (Mt. 25,35-40)

Segíts, mindenható irgalmas Isten, segíts, hogy mindig tudjunk szeretni, a Te szeretetteddel.

Milinszki Márton

„Mi emberek, nem tehetünk nagy dolgokat. Csak kis dolgokat tehetünk, nagy szeretettel.”

(Kalkuttai Teréz anyja)

Bányász Himnusz

Szerencse fel! Szerencse le!

Ilyen a bányász élete.

Váratlan vész rohanja meg,
mint bérctetőt a fergeteg.

Ref.: És hogyha majd a föld ölében
Végóránkat éljük,

Isten kezében életünk,

Ő megsegít reméljük!

S Te kis leány, ne bánkdódjál,

bányásznak halni szép halál,

Egekbe szállani fel, fel!

Szerencse fel! Szerencse fel! Szerencse fel!

Nem kincs után sóvárgok én,

Bányászkislányt óhajtok én.

Bányászkislányt óhajt szívem,

Ki szívemben bányász legyen **Ref.**